

COMMISSIE VAN GEVOLMAGTIGDEN, was in 1918 het uitvoerend orgaan van de Raad van Vlaanderen, tot welks oprichting werd besloten in de raadsvergadering van 22 december 1917 tegelijk met de uitroeping van de politieke zelfstandigheid van de Staat Vlaanderen. Deze commissie telde elf leden: Pieter Tack (voorzitter), Antoon Brys (secretaris), August Borms (Nationaal Verweer), Ferdinand Brulez (Post, Telegraaf, Telefoon), Josué de Decker (Wetenschappen en Kunsten), Florimond Heuvelmans (Rechtswezen), Karel Heynderickx (Binnenlandse Zaken), Alfons Jonckx (Buitenlandse Zaken), Leo Meert (Geldwezen), Emiel Ver Hees (Nijverheid en Arbeid), Telesphorus Vernieuwe (Landbouw en Openbare Werken).

De benoeming werd door de Generaal-Gouverneur bij decreet van 18 januari 1918 bekrachtigd, waarbij de gevolmachtigden werden belast met de verantwoordelijke leiding en vertegenwoordiging van de Raad, en met de aan de Raad opgedragen beraadslagende medewerking aan de wetgeving voor Vlaanderen, zij het onder supervisie van de bezetter. Volgens deze opdracht kwam de taak van de Commissie in hoofdzaak te liggen op het gebied van de bestuurlijke scheiding en de vernederlandsing van het onderwijs. Hierbij valt op te merken dat vier van de leden reeds algemeen secretaris van een ministerie waren, namelijk Heuvelmans, Heynderickx, Ver Hees, Vernieuwe. Zes van haar leden waren verbonden aan de von Bissing Universiteit, waaronder Tack, die algemeen bestuurder van de afdeling hoger onderwijs was. Daarnaast was vooral De Decker zeer verdienstelijk op het gehele

gebied van de vernederlandsing van het onderwijs. Meert is vooral opgetreden als leider van **Volksopebeuring en Kolenverdeeling voor Vlaanderen**. Van het breed opgezette Nationaal Verweer kwam weinig terecht, dit in tegenstelling met het onder de leiding van **Arthur Faingnaert** werkende **Centraal Vlaamsch Propagandabureau**. Het plan tot inrichting van een Vlaamsche Rijkswacht met behulp van de uit Duitsland teruggekeerde krijgsgevangenen mislukte volkomen.

Alles bij elkaar heeft de Commissie niet kunnen beantwoorden aan de verwachtingen. De moeilijkheden lagen op het politieke vlak, doordat de uitroeping van de politieke zelfstandigheid niet werd erkend door de Duitse regering, die niet verder wilde gaan dan een unionistisch programma (**unionisten**) en doordat de Raad van Vlaanderen als 'parlement' niet functioneerde door het ontbreken van een door verkiezingen gewettigd bestaan. In de raadsvergadering van 16 augustus 1918 werd de Commissie ten val gebracht. (**activisme**)

LITERATUUR: *Les Archives du Conseil de Flandre*, 1928; – A.L. Faingnaert, *Verraad of zelfverdediging?*, 1933; – D. Vanacker, *Het aktivistisch avontuur*, 1991; – A. Deprez en D. Vanacker, 'Archief van de Raad van Vlaanderen. Summiere inventaris', in *Verslagen en Mededelingen van de KANTL*, nr. 2-3 (1991), p. 149-195.

ILLUSTRATIE(S), zie: activisme.

HENDRIK D. MOMMAERTS* EN PIETER VAN HEES